

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

GRČKI JEZIK

za

OSNOVNE ŠKOLE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	30
--	----

II. Gramatika:

	15
--	----

III. Civilizacija:

	15
--	----

Ukupni broj bodova:

	60
--	----

Članovi županijskog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

5. ožujka 2020.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Ulomak opisuje epizodu na otoku kiklopa gdje su se Odisej i njegovi drugovi nadali odmoriti i opskrbiti. No domaćin je imao drugačije poimanje gostoljubivosti.

“Κύκλωψ, ἐρωτᾷς¹ με ὄνομα κλεινόν, αὐτὰρ² ἐγὼ σοι ἐξερῶ³. Οὐτίς⁴ ἐμοί γ' ὄνομά ἐστιν· Οὐτὶν⁵ δέ με κικλήσκουσι⁶ μήτηρ καὶ πατήρ καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.” Ὡς⁷ ἔφην⁸, ὁ δέ⁹ με αὐτίκα νηλεῖ¹⁰ θυμῷ¹¹ ἠμείβετο¹². “Οὐτὶν¹³ ἐγὼ πύματον ἔδομαι¹⁴ μετὰ¹⁵ ἑταίροις, τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν.” Κύκλωπα δ' ὕπνος ἤρει¹⁶. Καὶ τότε ἐγὼ τὸν μοχλὸν¹⁷ ἐλαύνω¹⁸ ὑπὸ¹⁹ σποδοῦ πολλῆς²⁰, ἕως θερμαίνοιτο²¹. Οἱ μὲν ἑταῖροι μοχλὸν ἐλάινον²² φέροντες, ὁξὺν²³ ἐπὶ²⁴ ἄκρῳ²⁵, ὀφθαλμῷ ἐνερείδουσιν²⁶. Σμερδαλέον²⁷ δ' ὤμωζεν²⁸, περὶ²⁹ δ' ἰάχε³⁰ πέτρα, ἡμεῖς δὲ δίδοντες ἐφεύγομεν. Αὐτε³¹ δ' ἐξ³² ἄντρου λέγει τοῖς ἄλλοις κύκλωψι καρτερός Πολύφημος³³. “ὦ φίλοι, Οὐτίς με κτείνει δόλω.”

KOMENTAR:

¹ ἐρωτάω pitati

² αὐτὰρ a (veznik)

³ ἐξερῶ – reći ću

⁴ Οὐτίς – Nitko

⁵ Οὐτὶν – Nitko

⁶ κικλήσκω zvati, nazivati

⁷ ὥς tako, ovako

⁸ ἔφην imperfekt glagola φημί

⁹ ὁ δέ – a on

¹⁰ νηλής, ἔς okrutan, nemilosrdan (prevedi instrumentalom)

¹¹ θυμός, οὐ, ὁ srce (prevedi instrumentalom)

¹² ἀμείβομαι + ak. odgovarati komu

¹³ Οὐτὶν – Nitka (ak. jd.)

¹⁴ ἔδομαι – pojest ću

¹⁵ μετὰ + dat. među

¹⁶ ἤρει – imperfekt glagola αἰρέω obuzimati

¹⁷ μοχλός, οὐ, ὁ kolac

¹⁸ ἐλαύνω gurnuti

¹⁹ ὑπὸ + gen. ispod, pod (kamo?)

²⁰ πολύς, πολλή, πολύ velik, gust

²¹ ἕως θερμαίνοιτο – da se ugrije

²² ἐλάινος, 3 maslinov, od masline

²³ ὁξύς, εἶα, ὁ oštar

²⁴ ἐπὶ + dat. na

²⁵ ἄκρον, οὐ, τό vrh

²⁶ ἐνερείδω + dat. zabosti u

²⁷ σμερδαλέον strahovito

²⁸ οἰμώζω jaukati

²⁹ περὶ okolo

³⁰ ἰάχω odzvanjati

³¹ αὐτε a, pak (veznik)

³² ἐξ ili ἐκ + gen. iz

³³ Πολύφημος, οὐ, ὁ Polifem, kiklop

	maks 30
--	----------------

This image shows a full page of white paper with ten horizontal dashed lines spaced evenly apart, typical of primary school handwriting practice paper. The lines extend across the entire width of the page.

II. GRAMATIKA

1. Podcrtanim riječima iz teksta odredi službu u rečenici.

- a) πάντες _____
 b) κύκλωπα _____
 c) ὕπνος _____
 d) τότε _____

	maks 4
--	--------

2. Promijeni broj zadanim oblicima.

κύκλωψ	
ὄνομα	
ἐστίν	
πέτρα	

	maks 4
--	--------

3. Odredi glagolske oblike – lice, broj, način, vrijeme i stanje (npr. 1.l. jd. ind. prez. akt.); ili kod participa – padež, broj, particip, vrijeme i stanje (npr. N. jd. ptcp. prez. akt.).

ἐρωτᾷς	
φέροντες	
ἐφεύγομεν	
λέγει	

	maks 4
--	--------

4. Napiši preostale padeže osobne zamjenice ἐγώ.

N	ἐγώ
G	
D	
A	

	maks 3
--	--------

	maks 15
--	---------

III. CIVILIZACIJA

1. Dopuni rečenice.

- a) Najpoznatiji kiklop je _____, sin boga mora _____.
- b) Odiseja je na otoku _____ 7 godina zadržavala nimfa _____.
- c) Odisej je u _____ razgovarao s dušom proroka _____.

	maks 6
--	--------

2. Poveži pojmove koji se javljaju uz likove u priči o Odiseju.

1. Lotofazi	a) stada goveda	1.	
2. Kirka	b) vreća vjetrova	2.	
3. Eol	c) cvijet lotusa	3.	
4. Lestrigonci	d) čarobni napitak	4.	
5. Helijs	e) ljudožderstvo	5.	

	maks 5
--	--------

3. Napiši ispod svake slike koje je čudesno biće na njoj prikazano:

KIKLOP

SKILA

HARIBDA

SIRENA

a) _____

b) _____

	maks 4
--	--------

c) _____

d) _____

	maks 15
--	---------

RJEŠENJA

I. PRIJEVOD

“Κύκλωψ,	„Kiklope,	1
ἔρωτᾷς με	pitaš me	1
ὄνομα κλεινόν,	slavno ime,	1
αὐτὰρ ἐγὼ σοὶ ἐξερώ·	a ja ću ti reći:	1
Οὐτίς ἐμοί γ' ὄνομά ἐστιν·	Nitko mi je ime;	1
Οὐτὶν δέ με κικλήσκουσι	Nitko me zovu	1
μήτηρ καὶ πατήρ	otac i majka	1
καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.”	i svi ostali drugovi.”	1
Ὡς ἔφην,	Tako sam govorio,	1
ὁ δέ με αὐτίκα ἡμείβετο·	a on mi je odmah odgovorio	1
νηλεῖ θυμῷ	okrutnim srcem:	1
“Οὐτὶν ἐγὼ πύματον ἔδομαι	„Nitka ću ja posljednjeg pojesti	1
μετὰ ἑταίροις,	među drugovima,	1
τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν.”	a ostale prije.”	1
Κύκλωπα δ' ὕπνος	A Kiklopa san	1
ἦρει.	je obuzimao.	1
Καὶ τότε ἐγὼ τὸν μοχλὸν ἐλαύνω	I tada ja kolac gurnem	1
ὑπὸ σποδοῦ πολλῆς, ἕως θερμαίνοιτο.	pod pepeo gusti, da se ugrije.	1
Οἱ μὲν ἑταῖροι φέροντες,	A drugovi noseći	1
μοχλὸν ἐλαῖνον	maslinov kolac,	1
ὄξυν ἐπ' ἄκρῳ,	oštar na vrhu,	1
ὀφθαλμῷ ἐνερείδουσιν.	zabodu (ga) u oko.	1
Σμερδαλέον δ' ὤμωζεν,	Strahovito je jaukao,	1
περὶ δ' ἴαχε πέτρα,	kamen je odzvanjao,	1
ἡμεῖς δὲ δείδοντες	a mi bojeći se	1
ἐφεύγομεν.	bježali smo.	1
Αὐτε δ' ἐξ ἄντρον λέγει	A iz špilje pak kaže	1
τοῖς ἄλλοις κύκλωσι	ostalim kiklopima	1
καρτερός Πολύφημος·	silni Polifem:	1
“ὦ φίλοι, Οὐτίς με κτείνει δόλω.”	Prijatelji, Nitko me (ne) ubija varkom.”	1

Prijevod: 30

II. GRAMATIKA

1. a) (pridjevski) atribut, b) dir. objekt, c) subjekt, d) priložna oznaka (vremena) 4
2. κύκλωπες, ὀνόματα, εἰσίν, πέτραι 4
3. 2. l. jd. ind. prez. akt., N. mn. ptcp. prez. akt., 1. l. mn. impf. akt., 3. l. jd. ind. prez. akt. 4
4. G ἐμοῦ/μου, D ἐμοί/μοι, A ἐμέ/με 3

Gramatika: 15

III. CIVILIZACIJA

1. a) Polifem, Posejdona, b) Ogigiji, Kalipso, c) Hadu/podzemlju, Tiresije 6
2. 1. c, 2. d, 3. b, 4. e, 5. a 5
3. a) Skila, b) sirena, c) kiklop, d) Haribda 4

Civilizacija: 15

Ukupno: 60